RA14

„NOVÍ VLÁDCOVIA KREMLA“

Dvadsať vizuálnych prípadových listov oddeľujúcich doložené sovietske dejiny od Beterovho modelu skrytého vedenia.

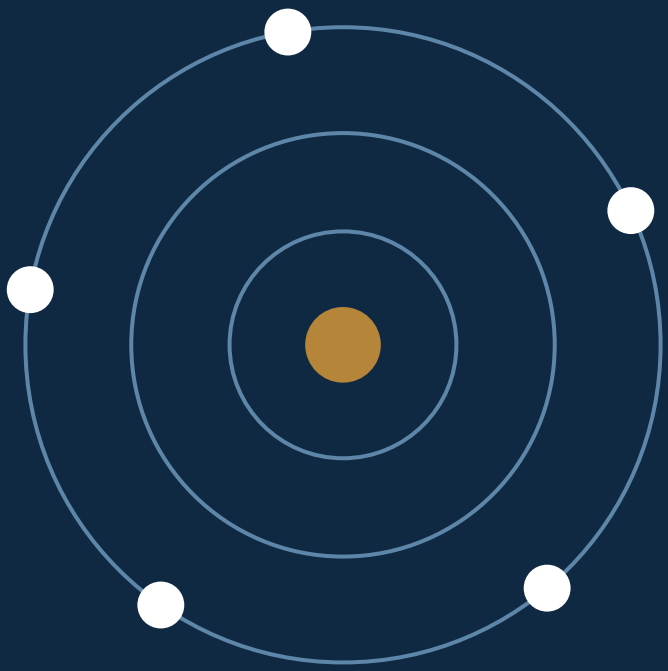

Prvé vydanie · 13. október 2026 · v1.0

01 / 20

Čo Beter myslel „Novým Kremľom“

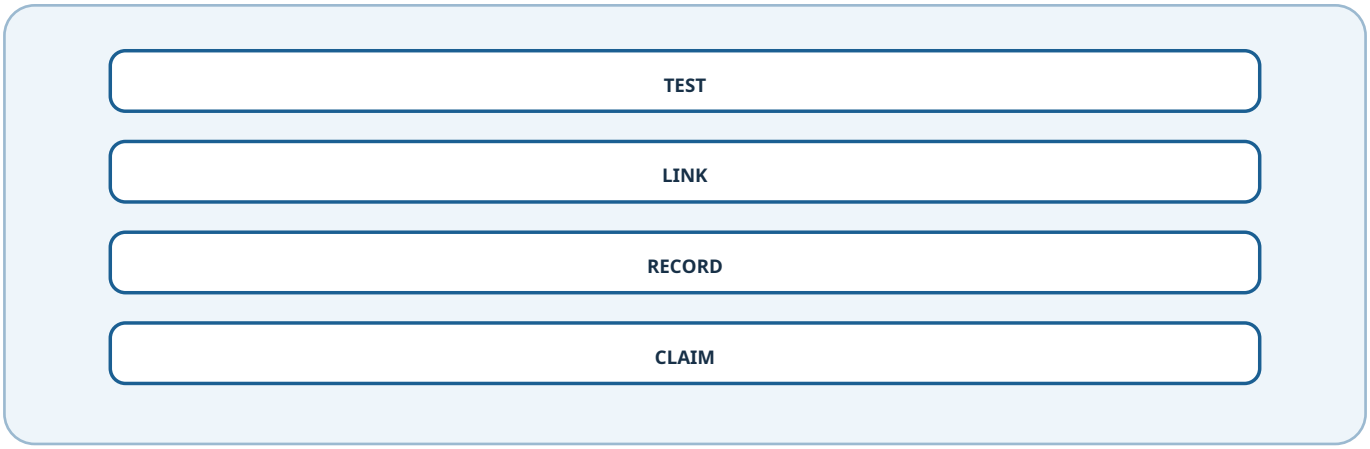

Beterovi „Noví vládcovia Kremľa“ nie sú jednoducho historické politbyro po bežnej zmene vedenia. V Audio Letter 38 navrhuje vnútornú ruskú frakciu, ktorú nazýva „duchovní komunisti“, tvrdí, že vytlačila staršiu skupinu označovanú ako „boľševici“, a hlavné sovietske udalosti interpretuje ako etapy tohto skrytého presunu moci.

RA14 preto oddeľuje tri vrstvy: doložený sovietsky štátny a stranícky aparát; Beterove frakčné označenia a kauzálny naratív; a nezávisle doložené javy, ktoré môžu na povrchu pôsobiť kompatibilne s časťami príbehu, napríklad destalinizácia, prežívanie náboženstva, nástupníctvo vedenia a vojenské vesmírne utajenie.

Doložená zmena nie je automaticky dôkazom Beterovho skrytého aktéra.

02 / 20

Metóda: tvrdenie musí prežiť preklad na testovateľné časti

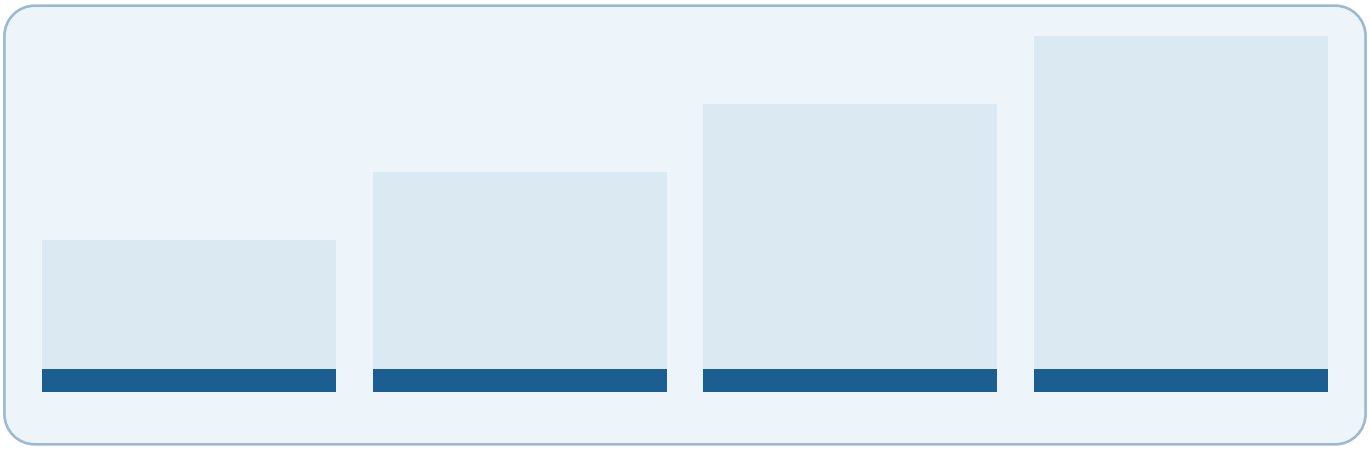

Výraz „Nový Kremeľ“ je príliš široký na testovanie ako jedno tvrdenie. RA14 ho rozkladá na datované podtvrdenia: existovala tajná nábožensky zafarbená frakcia; získala vplyv počas destalinizácie; odstránila Beterových „boľševikov“ z kľúčových inštitúcií; patrili k nej vojenskí a bezpečnostní lídri; a neskoršie verejné nástupníctvo odrážalo jej vnútorné rozhodnutia.

Každé podtvrdenie sa porovnáva s dôkazmi zodpovedajúcimi obdobiu. Verejná chronológia môže určiť, kto zastával formálnu funkciu. Archívne a ľudskoprávne záznamy môžu opísať náboženskú politiku. Vojenské dejiny môžu potvrdiť tajné programy, ktoré sa neskôr odhalili. Žiadny prameň však nemá hovoriť viac, než skutočne dokazuje.

Oddeľuj výsledok od mechanizmu a funkciu od skrytej lojality.

03 / 20

AL38: tvrdenie o „duchovných komunistoch“

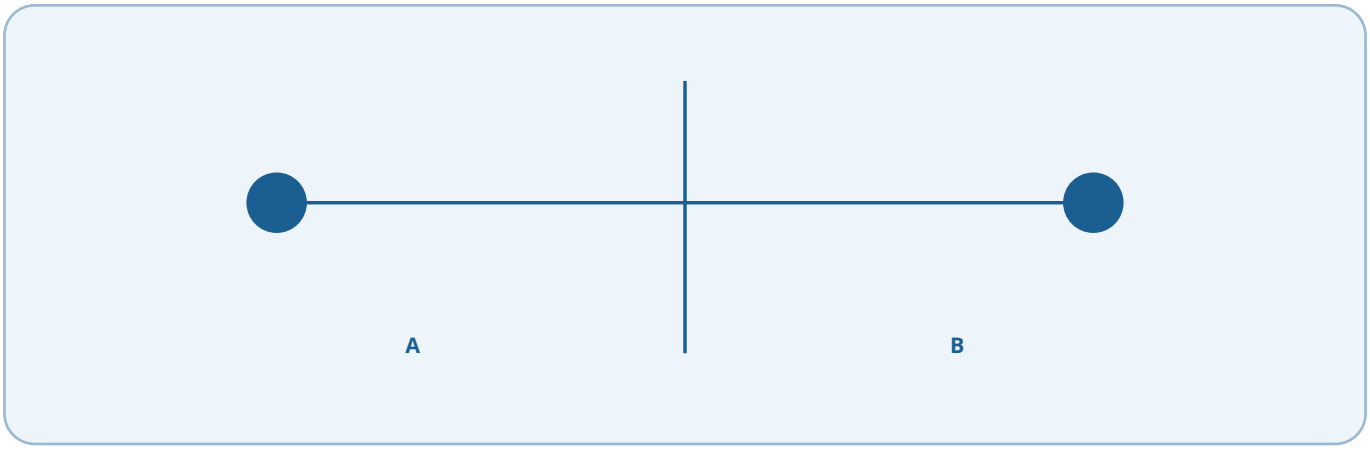

Audio Letter 38 je kľúčovým primárnym prameňom teórie. Beter opisuje pôvodný ruský náboženský prúd, používa výraz „duchovní komunisti“ a tvrdí, že táto skupina získala prevahu v sovietskom systéme, zatiaľ čo staršie „boľševické“ prvky boli odstraňované z Kremľa a vojenskej hierarchie.

Terminológia je Beterova. Nie je štandardnou kategóriou hlavného prúdu sovietskych politických dejín. To kategóriu automaticky nerobí nemožnou, ale analytik ju nesmie potichu vkladať do nezávislých prameňov. To, že sovietsky funkcionár bol Rus, nábožensky založený, antistalinista alebo nepriateľ rivala, nestačí na jeho zaradenie do Beterovej skrytej frakcie.

Samotné označenie je tvrdením; nemožno ho považovať za nezávisle potvrdenú kategóriu.

04 / 20

Náboženstvo v ZSSR: represia a prežívanie existovali súčasne

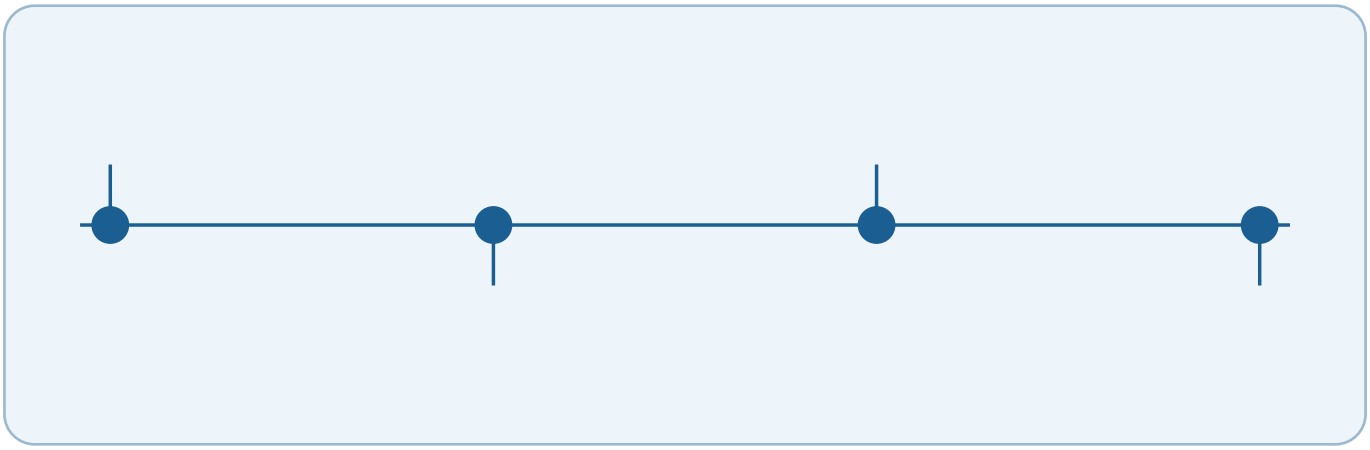

Archívny materiál Kongresovej knižnice dokumentuje tvrdé sovietske protináboženské kampane: konfiškáciu cirkevného majetku, obťažovanie, zatváranie kostolov, popravy či väznenie duchovných a štátnu podporu ateizmu. Zaznamenáva aj neskoršie zmeny vrátane Stalinovho vojnového obnovenia Ruskej pravoslávnej cirkvi pre vlastenecké účely a nových obmedzení za Chruščova.

Táto história je dôležitá, pretože dve zjednodušené tvrdenia sú zároveň nesprávne. Nie je presné povedať, že náboženstvo zo ZSSR jednoducho zmizlo; organizovaná bohoslužba a veriaci prežili. Rovnako nie je správne z prežitia vyvodiť, že veriaci tajne kontrolovali sovietsky štát. Prežitie pod represiou nie je dôkazom velenia nad represívnymi inštitúciami.

Prežívanie náboženstva je doložené; náboženská kontrola Kremľa z toho nevyplýva.

05 / 20

Článok 52: ústavný text verzus reálna prax

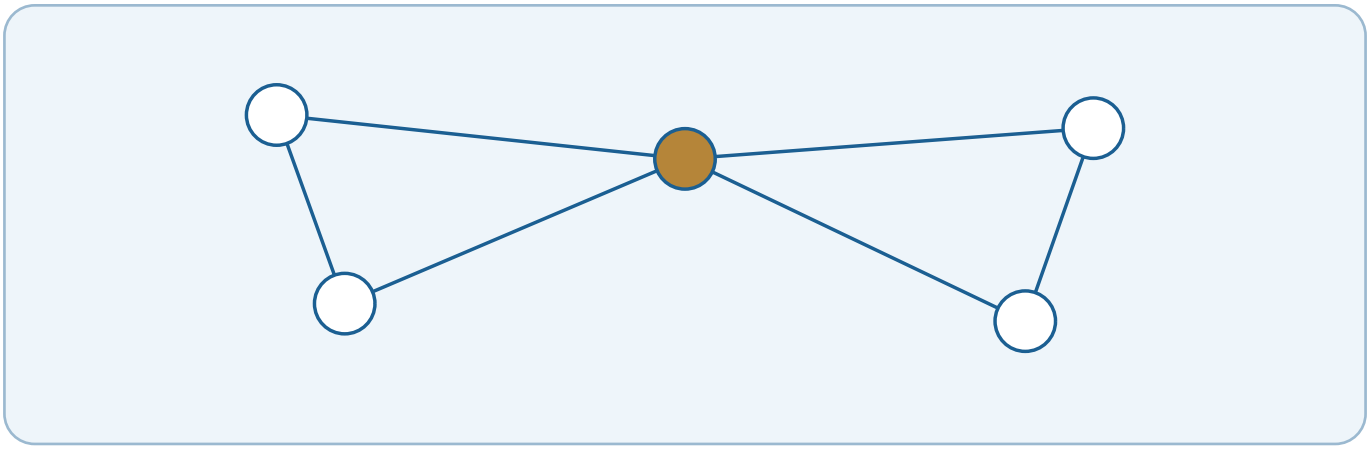

Článok 52 sovietskej ústavy z roku 1977 formálne garantoval slobodu svedomia, právo vyznávať alebo nevyznávať náboženstvo, vykonávať bohoslužbu alebo ateistickú propagandu a oddelenie cirkvi od štátu. Text je užitočný, pretože stanovuje právny jazyk, ktorý sovietsky systém verejne deklaroval.

Dobové správy o ľudských právach ukazujú, prečo nemožno ústavný text považovať za úplný opis praxe. Amnesty International upozorňovala na právne a administratívne obmedzenia náboženskej činnosti a asymetriu medzi chránenou ateistickou propagandou a limitmi náboženského vyučovania a organizácie.

Oficiálny ateizmus, právne garancie a náboženská prax neboli tou istou vrstvou.

EDITORIAL VISUALIZATION — SOURCE-BASED ANALYSIS; ILLUSTRATIONS DO NOT ESTABLISH ALLEGATIONS AS FACT.

06 / 20

Destalinizácia 1956: skutočný zlom, nie samopotvrdzujúci dôkaz

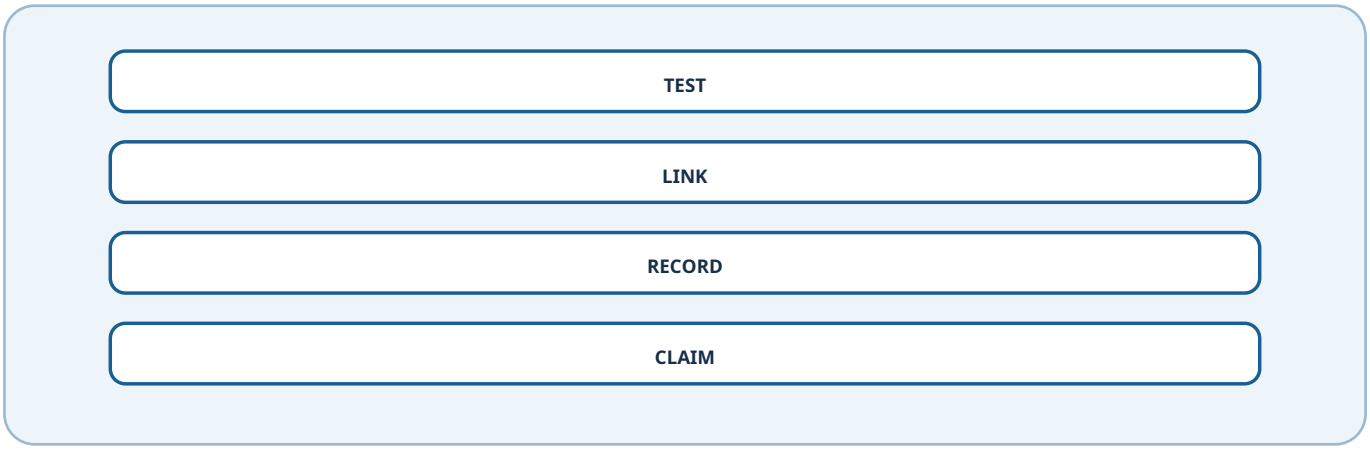

Chruščovov tajný prejav z roku 1956 odsúdil Stalinove čistky a spustil významný proces destalinizácie. Išlo o skutočný zlom v sovietskej politickej kultúre a praxi vedenia. Beter ho neskôr interpretuje ako prvú viditeľnú fázu skrytého presunu smerom k jeho „duchovným komunistom“.

Historická udalosť je teda kompatibilná s jedným prvkom Beterovej chronológie: viditeľná zmena skutočne nastala. Kompatibilita je však slabšia než identifikácia. Historický prehľad Ministerstva zahraničia USA vysvetľuje prejav cez stranícku politiku, mocenské zápasy po Stalinovi, reformné stimuly a Chruščovovu vlastnú pozíciu bez identifikácie Beterovej tajnej frakcie.

Destalinizácia je doložená; Beterovo tvrdenie o jej skrytom autorstve nie je preukázané.

07 / 20

1976–1977: Beterov údajný vnútorný prevrat

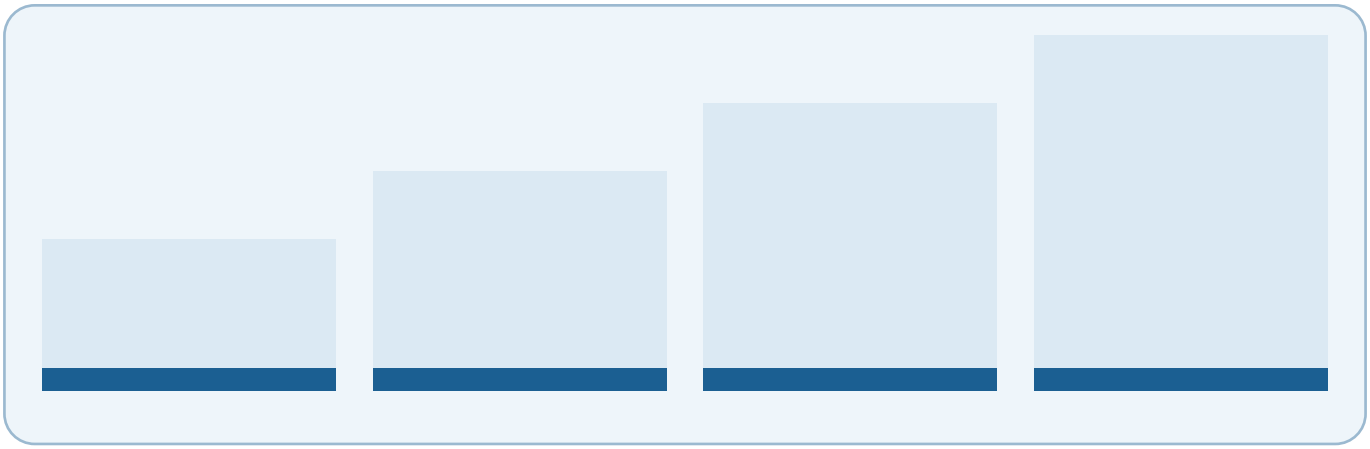

Beter umiestňuje rozhodujúcu vnútornú transformáciu do polovice 70. rokov a tvrdí, že staršia frakcia bola odstránená z efektívnej kontroly Kremľa aj z vrcholnej vojenskej hierarchie. Tvrdenie je silnejšie než bežná personálna obmena. Hovorí o skrytej čistke lojality, nie iba o zmene funkcionárov.

Verejné záznamy skutočne ukazujú významné menovania v tomto období. Dmitrij Ustinov sa stal ministrom obrany v apríli 1976. Dlhoročný admirál Sergej Gorškov zostal na čele sovietskeho námorníctva. Andropov zostával kľúčovou bezpečnostnou postavou. Zastávanie funkcie však neodhaľuje súkromnú frakčnú identitu, ktorú Beter pripisuje.

Personálna zmena je pozorovateľná; skrytá lojalita nie.

08 / 20

Dmitrij Ustinov: reálna funkcia, sporná skrytá úloha

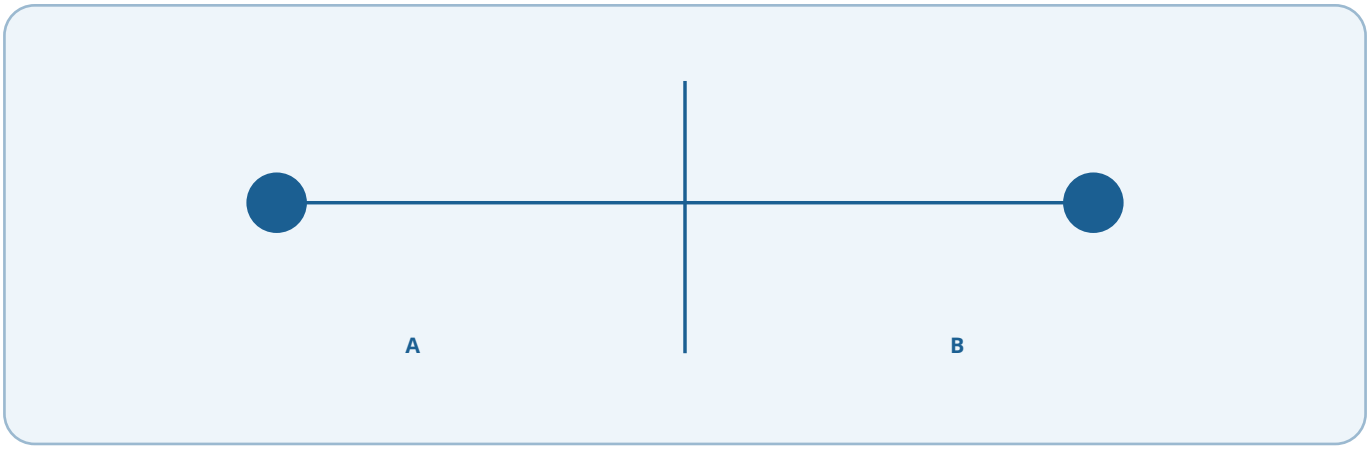

Vymenovanie Dmitrija Ustinova za sovietskeho ministra obrany 29. apríla 1976 je doložené. Jeho kariéra na priesečníku zbrojárstva, priemyslu a straníckeho vedenia z neho robila skutočne významného aktéra sovietskej vojenskej politiky.

Beter neskôr Ustinovovi pripisuje úlohu v skrytom nástupníctve po údajnej smrti „skutočného“ Brežneva. Samotné menovanie toto tvrdenie nepreukazuje. Minister obrany môže získať väčší vplyv pri oslabovaní vodcu bez toho, aby tajne nahradil hlavu sovietskeho štátu.

Vysoká funkcia je dôkazom vplyvu, nie dôkazom neohláseného nástupníctva.

EDITORIAL VISUALIZATION — SOURCE-BASED ANALYSIS; ILLUSTRATIONS DO NOT ESTABLISH ALLEGATIONS AS FACT.

09 / 20

Sergej Gorškov: námorná moc a Beterova sekvencia nástupníctva

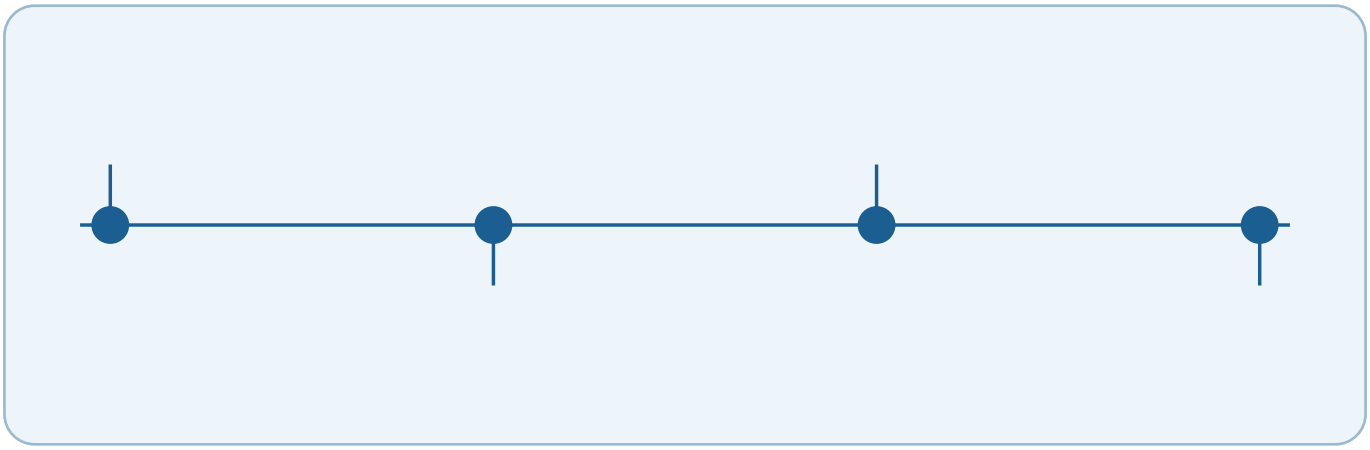

Americké námorné dejiny označujú admirála Sergeja Gorškova za veliteľa sovietskeho námorníctva v rokoch 1956–1985. Jeho pôsobenie sa prekrývalo s rozvojom ZSSR na omnoho schopnejšiu oceánsku námornú mocnosť. To z neho robí významnú vojenskú postavu nezávisle od Beterovho príbehu.

V AL80 Beter tvrdí, že po Ustinovovi určitý čas držal opraty najvyššej moci Gorškov. Verejný historický záznam ho neuvádza ako generálneho tajomníka, hlavu štátu ani verejne najvyššieho sovietskeho vodcu. Tvrdenie sa teda výslovne týka skrytej právomoci.

Význam v jednej inštitúcii nedokazuje najvyššiu právomoc nad celým štátom.

EDITORIAL VISUALIZATION — SOURCE-BASED ANALYSIS; ILLUSTRATIONS DO NOT ESTABLISH ALLEGATIONS AS FACT.

10 / 20

Andropov pred novembrom 1982: verejný záznam je dôležitý

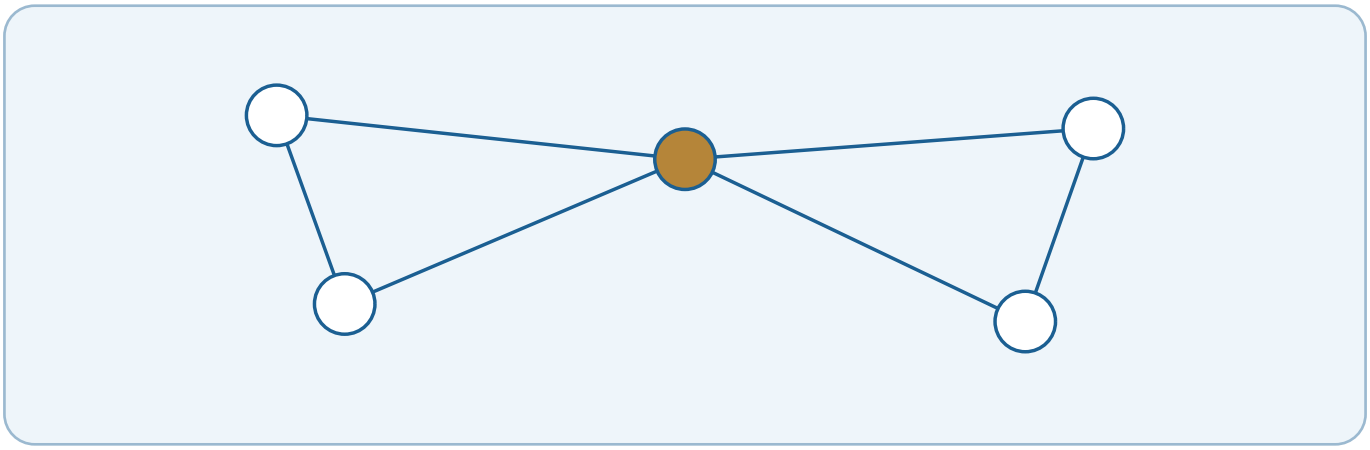

Jurij Andropov nebol neznámou postavou predtým, než ho Beter pomenoval v AL80. Pätnásť rokov viedol KGB, sedel v politbyre a v máji 1982 prešiel do sekretariátu strany. Správa UPI z 30. mája 1982 uvádzala, že bol všeobecne považovaný za kandidáta č. 1 na Brežnevovho nástupcu.

Tento kontext nemaže význam Beterovho vyjadrenia z 3. novembra. Mení však základnú pravdepodobnosť. Predpovedať kandidáta, ktorého verejné správy už označovali za vedúceho uchádzača, je iné než pomenovať dovtedy neznámu osobu bez viditeľnej cesty k moci.

Andropovova predpoveď je skutočná zhoda, ale nie nízkopravdepodobný zázrak.

11 / 20

3.–12. november 1982: výsledkový test Andropova

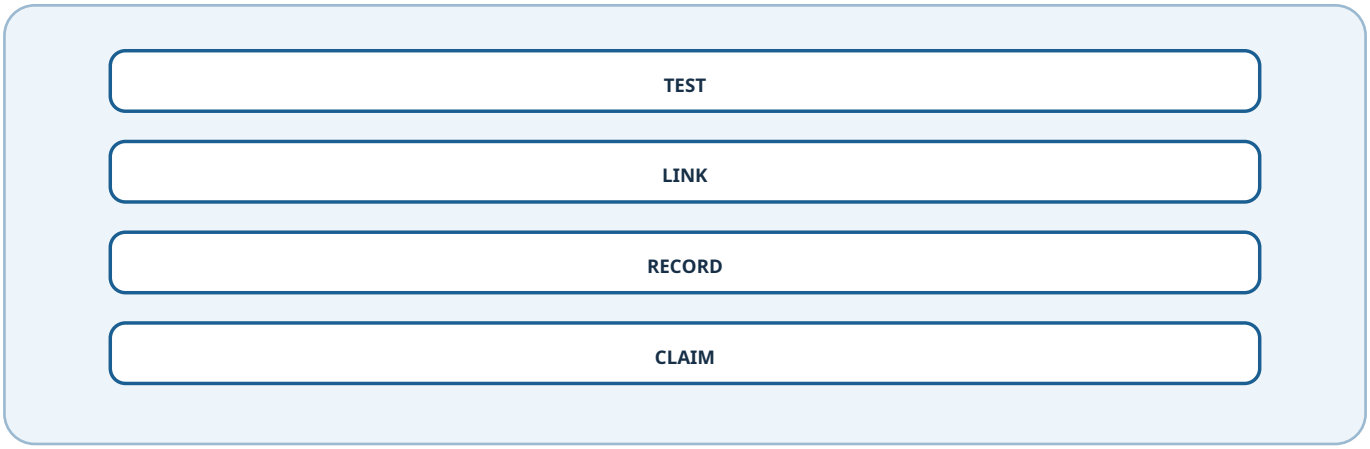

AL80 je datovaný 3. novembra 1982. Beter v ňom tvrdí, že Jurij Andropov sa stáva novým najvyšším sovietskym vodcom, a vyzýva poslucháčov, aby sledovali jeho meno. Brežnev zomrel 10. novembra a Ústredný výbor zvolil Andropova za generálneho tajomníka 12. novembra. Časová následnosť je skutočná.

RA14 preto zaznamenáva výsledok ako doloženú zhodu. Nemala by sa zľahčovať iba preto, že iné Beterove tvrdenia sú kontroverzné. Symetrické hodnotenie znamená priznať správnej datovanej predpovedi primeranú váhu.

Výsledok: zhoda. Skrytý mechanizmus: stále nepreukázaný.

12 / 20

Brežnev: Beterovo tvrdenie o smrti v roku 1978 verzus verejná chronológia

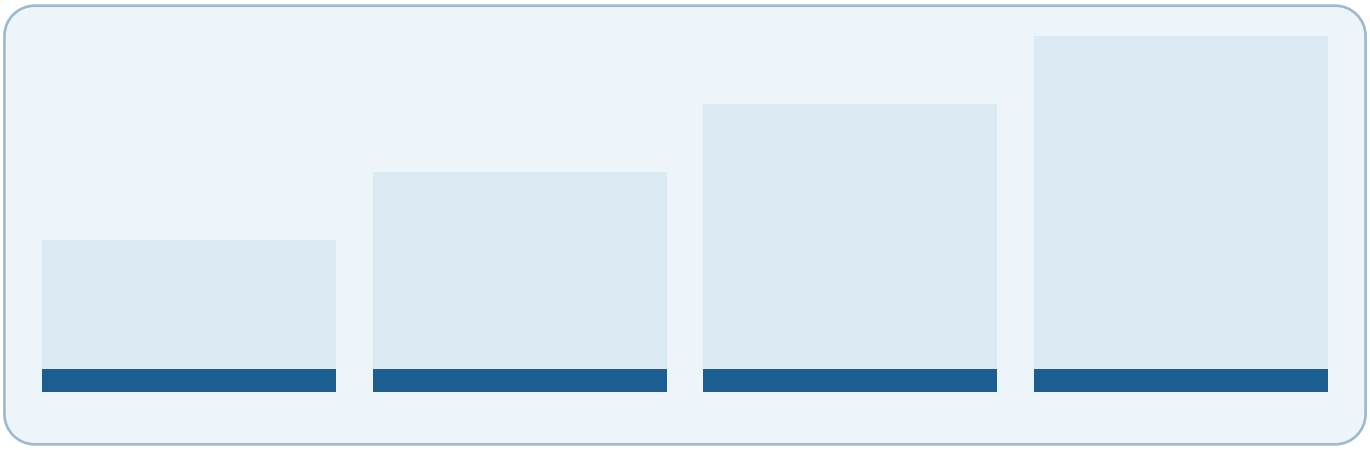

Tá istá pasáž AL80, ktorá správne ukazuje na Andropova, zároveň tvrdí, že „skutočný“ Leonid Brežnev zomrel 7. januára 1978 a že neskoršie verejné vystúpenia vykonávali dvojníci. Ide o oveľa náročnejšie tvrdenie, pretože je takmer o päť rokov v rozpore so štandardnou chronológiou.

Dobové správy a neskoršie oficiálne historické dokumenty kladú Brežnevovu smrť na 10. november 1982. Zaznamenávajú prejavy, stretnutia, verejné vystúpenia a záverečnú lekársku správu počas medziobdobia. Hypotéza náhrady je logicky možná, ale potrebuje mimoriadny pozitívny dôkaz, pretože musí vysvetliť trvalý verejný a inštitucionálny záznam.

Úspešná predpoveď nechráni susedné tvrdenia pred rozporom.

EDITORIAL VISUALIZATION — SOURCE-BASED ANALYSIS; ILLUSTRATIONS DO NOT ESTABLISH ALLEGATIONS AS FACT.

13 / 20

Billy Graham v Moskve, máj 1982: viditeľnosť bez dôkazu kontroly

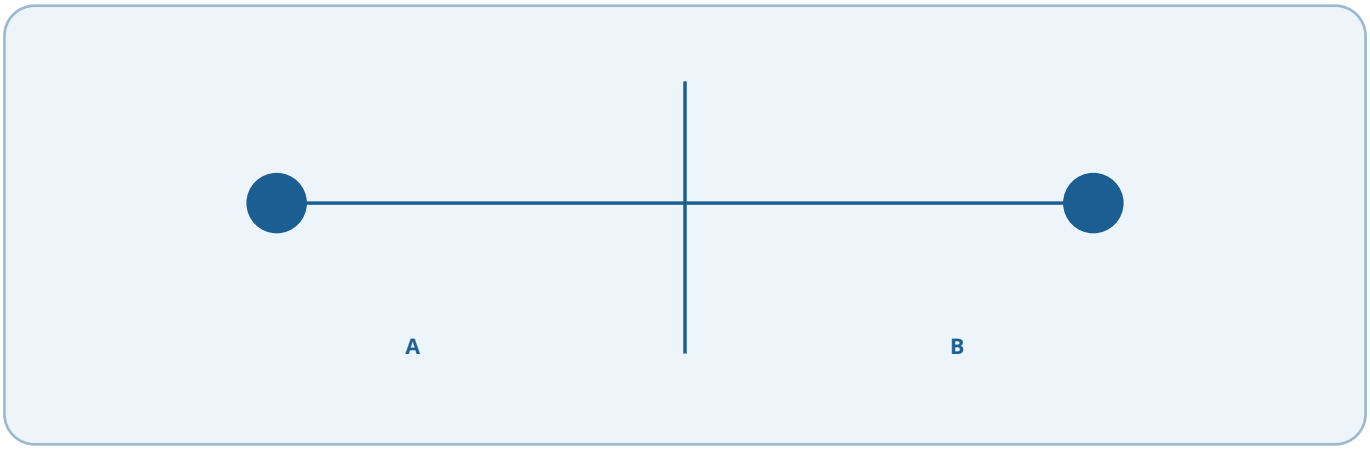

Návšteva Billyho Grahama v Moskve v máji 1982 je užitočná, pretože bráni karikatúre sovietskeho náboženského života. Dobové správy dokumentujú verejnú bohoslužbu a rozhovory s cirkevnými predstaviteľmi. Graham uviedol, že mohol hovoriť slobodne, zatiaľ čo kritici zdôrazňovali pokračujúce obmedzenia a väznenie ľudí spojených s náboženskou činnosťou.

Udalosť preto podporuje nuansovaný záver: náboženstvo bolo v ZSSR viditeľné a organizované, no fungovalo v systéme, ktorý si zachovával právne a administratívne kontroly. To je zlučiteľné s prežívaním náboženstva, nie automaticky s kresťanským prevzatím sovietskej veliteľskej štruktúry.

Náboženská viditeľnosť je dôkazom prežívania; nie je dôkazom skrytého velenia štátu.

EDITORIAL VISUALIZATION — SOURCE-BASED ANALYSIS; ILLUSTRATIONS DO NOT ESTABLISH ALLEGATIONS AS FACT.

14 / 20

Vojenské vesmírne utajenie bolo reálne: prípad Almaz

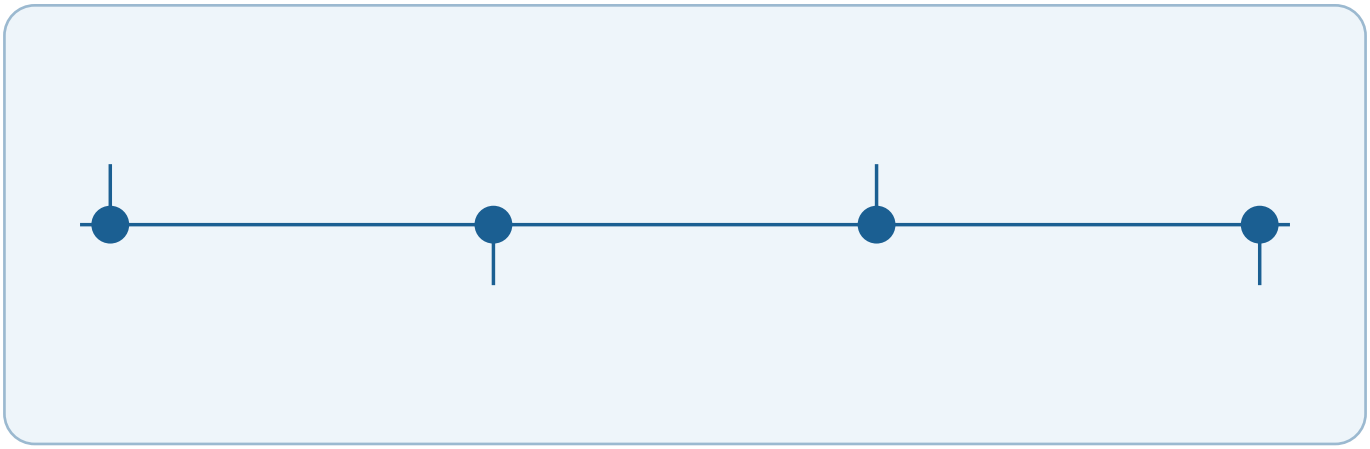

Sovietsky zväz skutočne prevádzkoval tajný vojenský program vesmírnych staníc. Historické materiály NASA odlišujú vojenské stanice Almaz od civilného programu Saljut a identifikujú Saljut 3 a Saljut 5 ako vozidlá Almaz používané na vojenské prieskumné účely.

Táto skutočnosť je dôležitá, pretože potvrdzuje všeobecný predpoklad, ktorý sa v spätných debatách často prehliada: verejné názvy sovietskych programov nie vždy odhaľovali úplný vojenský účel hardvéru. Utajované programy a krycie schémy existovali.

Skutočný tajný program dokazuje existenciu utajenia, nie pravdivosť každého tvrdenia o tajnom vesmíre.

EDITORIAL VISUALIZATION — SOURCE-BASED ANALYSIS; ILLUSTRATIONS DO NOT ESTABLISH ALLEGATIONS AS FACT.

15 / 20

Od Almazu ku kozmosféram: dôkazová medzera

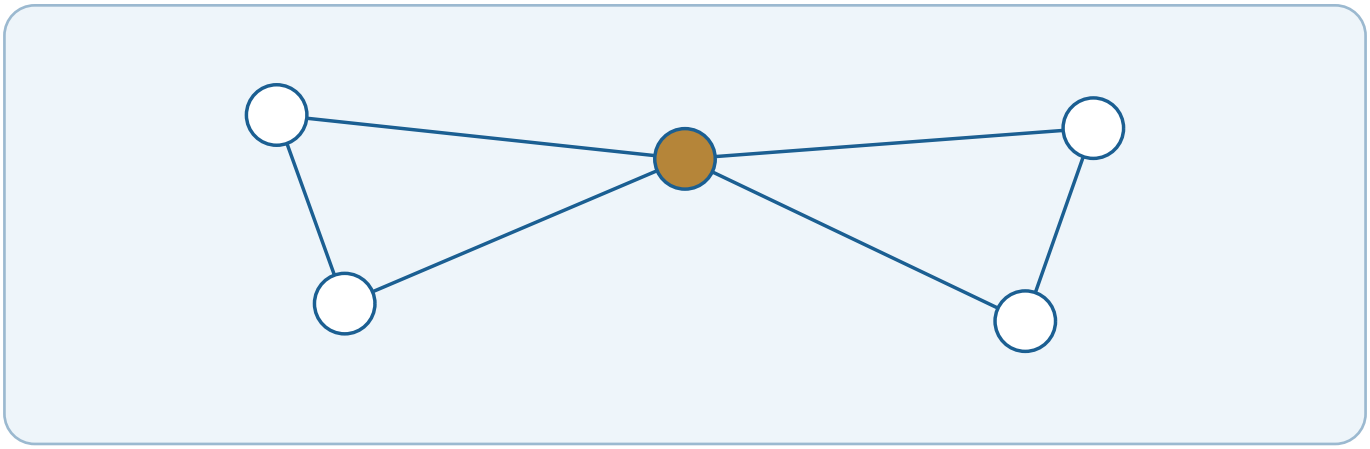

Beterov príbeh Nového Kremľa je zviazaný s mimoriadnymi vojenskými vesmírnymi schopnosťami: vznášajúcimi sa guľovými platformami, ozbrojenými orbitálnymi systémami, lunárnou základňou a bojmi mimo verejne priznaných programov. To sú omnoho konkrétnejšie tvrdenia než samotná existencia utajovaných prieskumných staníc.

Na preklenutie medzery by dôkazy museli identifikovať hardvér, štartovacie či logistické záznamy, sledovacie pozorovania, technické obmedzenia, personál alebo nezávisle zachované dokumenty zodpovedajúce tvrdeným systémom. Samotný odkaz na kultúru utajenia nemôže dodať chýbajúce konkrétnosti.

Utajenie je kontext. Hardvér, záznamy a nezávislé pozorovania sú overenie.

EDITORIAL VISUALIZATION — SOURCE-BASED ANALYSIS; ILLUSTRATIONS DO NOT ESTABLISH ALLEGATIONS AS FACT.

16 / 20

Tunguska: dramatická udalosť neidentifikuje navrhovanú príčinu

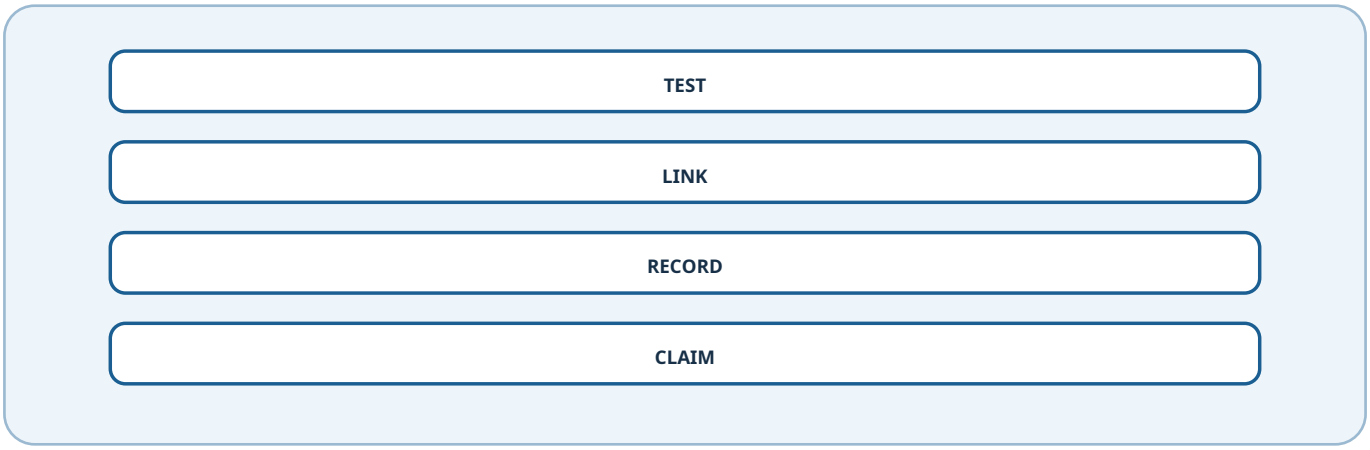

Beter spája výbuch Tunguska z roku 1908 s mimozemským plavidlom a dlhodobými ambíciami vládcov, ktorých opisuje. Samotný výbuch je nespochybniteľne reálny; sporným prvkom je jeho príčina.

Moderný opis NASA chápe Tungusku ako atmosférický výbuch spôsobený kozmickým telesom, čo je v súlade so vzorom devastácie a súčasnou vedou o blízkozemských objektoch. Toto vysvetlenie nedokazuje, že každá historická neistota je uzavretá, ale poskytuje konvenčný mechanizmus podporený fyzikálnymi dôkazmi.

Reálna udalosť: áno. Beterova navrhovaná umelá príčina: nezávisle nepreukázaná.

17 / 20

Venuša: strategická špekulácia sa stretáva s nepriateľským prostredím

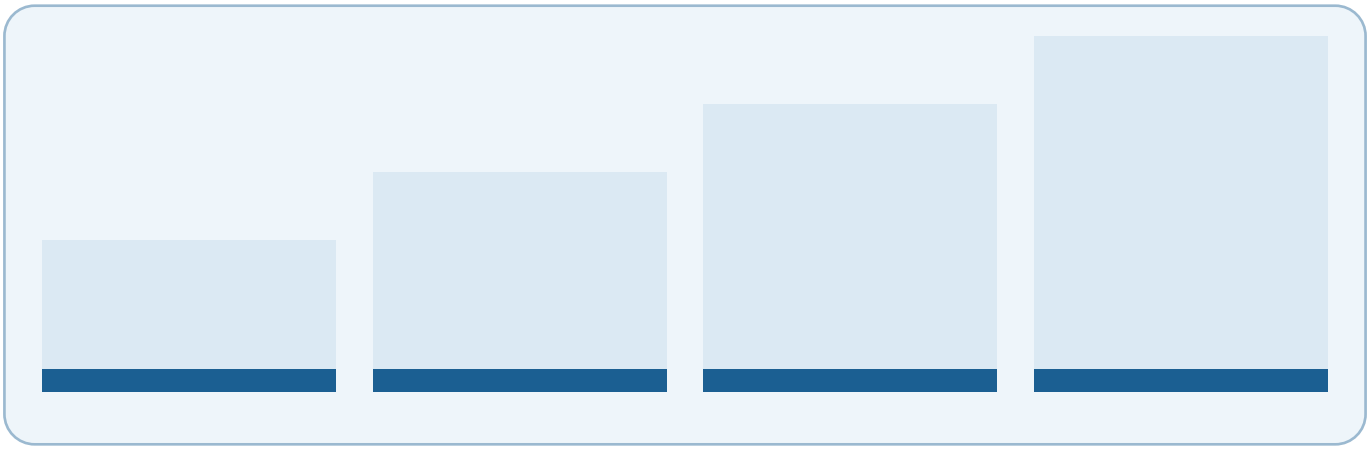

AL38 rozširuje dlhodobé ambície vládcov za hranice Zeme a v budúcej vízii kolonizácie menuje Venušu. Hodnota tejto pasáže pre RA14 nespočíva v tom, že by poskytovala krátkodobú predpoveď, ale v tom, že ukazuje, ako ďaleko Beterov frakčný model siaha od sovietskej politiky k technologicko-civilizačnému programu.

Moderné planetárne údaje potvrdzujú extrémne povrchové prostredie: približne 92 barov tlaku a priemernú povrchovú teplotu okolo 737 K, teda asi 464 °C. Tieto podmienky nerobia každú predstaviteľnú budúcu expedíciu nemožnou, ale kladú veľmi tvrdé technické obmedzenia na akékoľvek tvrdenie o osídlení.

Planetárne fakty môžu testovať uskutočniteľnosť; nevytvárajú dôkaz tajného programu.

18 / 20

Dôkazový rebrík pre mimoriadne vojenské vesmírne tvrdenia

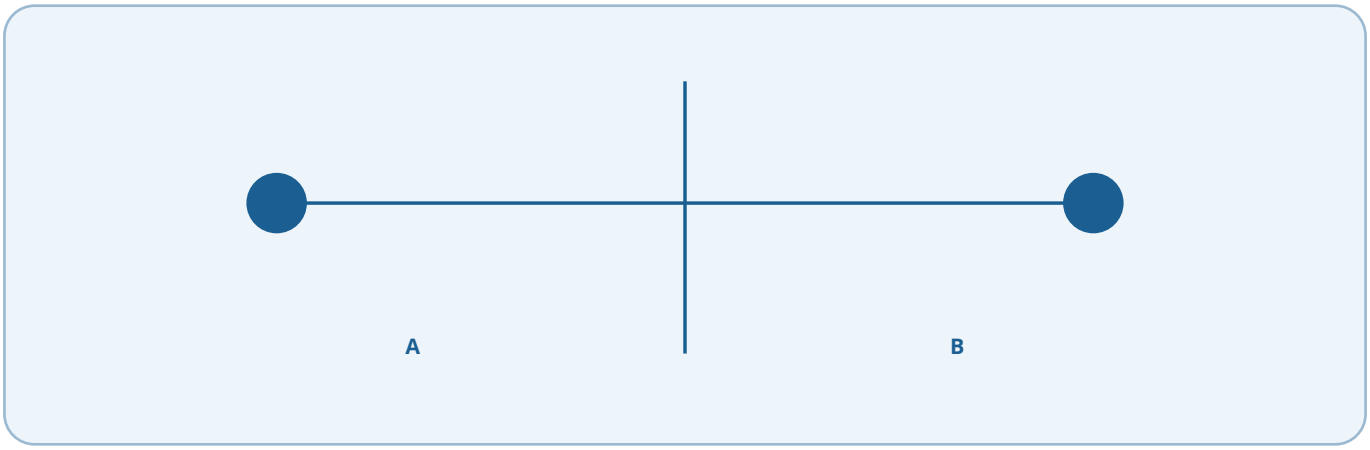

Mimoriadne schopnosti treba hodnotiť dôkazovým rebríkom, nie binárnym testom „veriť/neveriť". Prvá úroveň je tvrdenie v Audio Letters. Druhá je zlučiteľnosť so známou fyzikou a historickými schopnosťami. Tretia je nezávislé pozorovanie alebo dokumentárna stopa. Štvrtá je zbiehavý dôkaz z navzájom nezávislých zdrojov.

Almaz dosahuje úroveň dokumentov a hardvéru pre konkrétny sovietsky vojenský vesmírny program. Beterove mimoriadnejšie systémy v konzultovanom korpuse rovnakú úroveň nedosahujú. Správny záver nie je, že utajenie je nemožné, ale že dôkazová zrelosť jednotlivých tvrdení sa výrazne líši.

Nedovoľ, aby jeden overený tajný program certifikoval iný mimoriadny systém.

19 / 20

Formálne nástupníctvo a členstvo v skrytej frakcii sú odlišné otázky

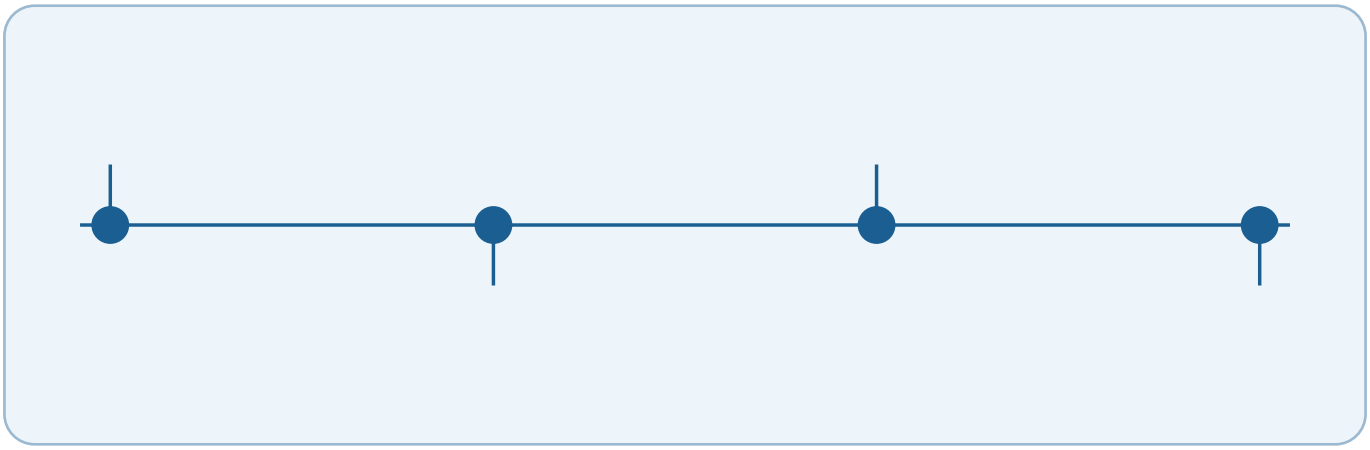

Sovietsky záznam nástupníctva je mimoriadne užitočný, pretože poskytuje dátumy, funkcie a pomenovaných aktérov. Brežnevovu smrť, Andropovovo zvolenie aj vysoké funkcie Ustinova a Gorškova možno umiestniť na verejnú časovú os.

Beterova teória pridáva ďalšiu premennú — členstvo v skrytej frakcii. Túto vlastnosť nemožno odvodiť iba preto, že sa tá istá osoba objavuje vo verejnej chronológii. Minister obrany, ktorý získava vplyv, dokazuje vplyv; šéf KGB, ktorý sa stane generálnym tajomníkom, dokazuje nástupníctvo; ani jeden fakt bez ďalších dôkazov neidentifikuje tajnú náboženskú lojalitu.

Funkciu možno overiť priamo; skrytá lojalita potrebuje vlastné dôkazy.

EDITORIAL VISUALIZATION — SOURCE-BASED ANALYSIS; ILLUSTRATIONS DO NOT ESTABLISH ALLEGATIONS AS FACT.

20 / 20

Kalibrácia predpovede: prečo je Andropovov prípad stále hodnotný

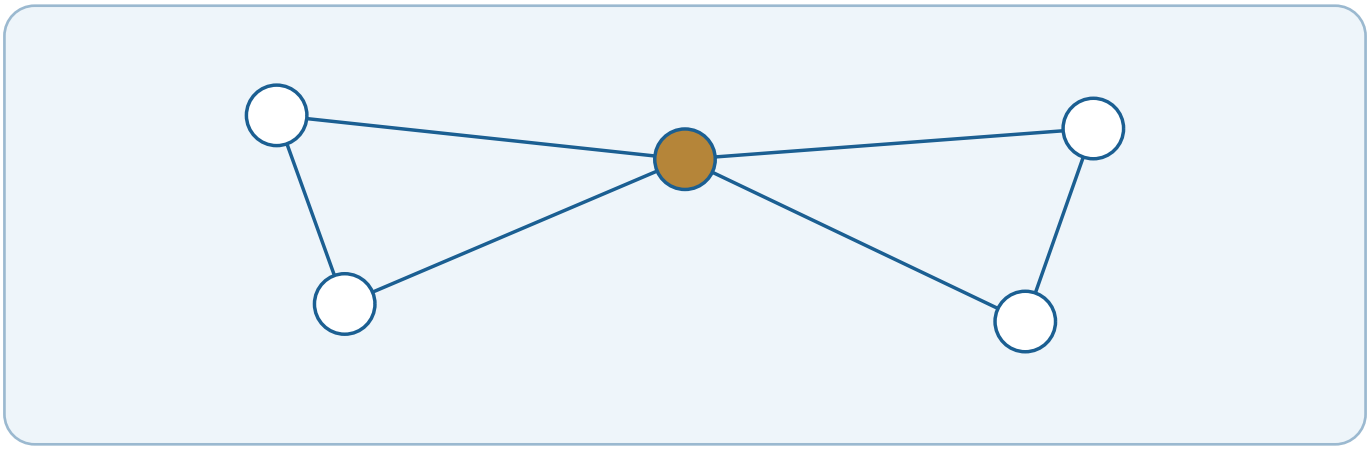

Disciplinovaná analýza nemá Andropovov výsledok ani nafukovať, ani zľahčovať. Beterov AL80 je datovaný pred Brežnevovou smrťou a výslovne menuje Andropova, ktorý sa krátko nato stal generálnym tajomníkom. Na úrovni výsledku ide o skutočný datovaný úspech.

Ten istý výsledok má menšiu dôkazovú silu pre privilegovaný tajný prístup, keď pridáme dobové správy: Andropov bol už mesiace predtým označovaný za vedúceho kandidáta na nástupníctvo. Test sa preto mení z otázky „Pomenoval Beter víťaza?“ na otázku „Mal informácie, ktoré neboli dostupné bežnou politickou analýzou?“

Priznaj zásah; kalibruj, čo skutočne dokazuje.

Kľúč prameňov · 1/3

S01 — Peter D. Beter — Audio Letter 38 · 29 Sep 1978
Primárny prepis pre „duchovných komunistov“, údajné vytlačenie boľševikov a trojfázový model „svätej vojny“.
https://www.peterdavidbeter.com/docs/all/dbal38.html

S04 — USSR Constitution (1977) — Article 52, UN Digital Library extract
Text článku 52 garantujúceho slobodu svedomia, bohoslužbu alebo ateistickú propagandu a oddelenie cirkvi od štátu.
https://digitallibrary.un.org/nanna/record/121492/files/E_CN.4_1986_37-EN.pdf?registerDownload=1&version=1&withMetadata=0&withWatermark=0

S07 — U.S. State Department FRUS — Andropov selected General Secretary · 12 Nov 1982
Poznámka v oficiálnych historických dokumentoch: Andropov bol zvolený 12. novembra 1982, dva dni po Brežnevovej smrti.
https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1981-88v11/d44

S10 — CIA Reading Room — Soviet military leadership table
Dokument uvádzajúci vymenovanie Dmitrija Ustinova za ministra obrany 29. apríla 1976.
https://www.cia.gov/readingroom/docs/DOC_0000501584.pdf

S13 — NASA — History’s Highest Stage
História rozlišujúca civilné stanice Saljut a vojenské Almaz a opisujúca vojenské prieskumné aktivity.
https://www.nasa.gov/history/SP-4225/hhs/hhs.htm

S16 — Christian Science Monitor — Billy Graham preaches from Moscow pulpit · 10 May 1982
Dobový dôkaz, že v Moskve existovala organizovaná bohoslužba, hoci v rámci reštriktívneho sovietskeho systému.
https://www.csmonitor.com/1982/0510/051016.html

Kľúč prameňov · 2/3

S02 — Peter D. Beter — Audio Letter 80 · 3 Nov 1982
Primárny prepis pre Beterov naratív výmeny stráží, tvrdenie o Brežnevovom dvojníkovi a identifikáciu Jurija Andropova.
https://www.peterdavidbeter.com/docs/all/dbal80.html

S05 — U.S. State Department — Khrushchev and the Twentieth Party Congress, 1956
Historický prehľad tajného prejavu, destalinizácie a politických dôsledkov.
https://history.state.gov/milestones/1953-1960/khrushchev-20th-congress

S08 — U.S. State Department FRUS — Bush–Andropov meeting · 15 Nov 1982
Dobový diplomatický záznam identifikujúci Andropova ako generálneho tajomníka a zachytávajúci prechod po Brežnevovej smrti.
https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1981-88v03/d234

S11 — U.S. Naval History — Ready Seapower
Námorná história identifikujúca admirála Sergeja Gorškova ako veliteľa sovietskeho námorníctva v rokoch 1956–1985.
https://www.history.navy.mil/content/dam/nhhc/research/publications/Publication-PDF/ReadySeapower.pdf

S14 — NASA NSSDC — Venus Fact Sheet
Referenčné hodnoty povrchového tlaku Venuše (~92 bar) a priemernej povrchovej teploty (~737 K / 464 °C).
https://nssdc.gsfc.nasa.gov/planetary/factsheet/venusfact.html

S17 — Washington Post — Graham says Soviets did not curb talks · 12 May 1982
Dobová správa ukazujúca zložitosť a spornosť hodnotenia sovietskej náboženskej slobody počas Grahamovej návštevy.
https://www.washingtonpost.com/archive/politics/1982/05/13/graham-says-soviets-didnt-curb-talks/c18ffe61-eba7-405f-a705-eced0599de32/

Kľúč prameňov · 3/3

S03 — Library of Congress — Revelations from the Russian Archives: Anti-religious campaigns
Archívny prehľad sovietskej protináboženskej politiky, zatvárania kostolov, prenasledovania a neskoršieho vojnového uvoľnenia.
https://www.loc.gov/exhibits/archives/intn.html

S06 — UPI — Ex-KGB chief gains in jockeying for Brezhnev post · 30 May 1982
Dobová správa uvádzajúca mesiace pred AL80, že Andropov bol všeobecne považovaný za kandidáta č. 1 na Brežnevovho nástupcu.
https://www.upi.com/Archives/1982/05/30/Ex-KGB-chief-gains-in-jockeying-for-Brezhnev-post/5442391579200/

S09 — UPI — Brezhnev death report · 11 Nov 1982
Dobová správa o Brežnevovej smrti 10. novembra 1982 a oficiálnej lekárskej verzii.
https://www.upi.com/Archives/1982/11/11/President-Leonid-Brezhnev-who-forged-detente-with-the-West/4406405838800/

S12 — NASA — 50 Years Ago: Launch of Salyut
História NASA potvrdzujúca tajný sovietsky vojenský projekt vesmírnej stanice Almaz a jeho vzťah k hardvéru Saljut.
https://www.nasa.gov/missions/station/50-years-ago-launch-of-salyut-the-worlds-first-space-station/

S15 — NASA — A Cosmic Explosion Over Siberia (Tunguska)
Moderný opis NASA udalosti Tunguska z roku 1908 a vysvetlenia pomocou kozmického telesa.
https://science.nasa.gov/earth/earth-observatory/a-cosmic-explosion-over-siberia-154488/

S18 — Amnesty International — Prisoners of Conscience in the USSR (1980)
Dobová analýza ľudských práv o sovietskom náboženskom práve a obmedzeniach vrátane článku 52.
https://www.amnesty.org/es/wp-content/uploads/2021/06/eur460041980eng.pdf